

จิตอาสา

การให้ที่แตกต่าง พัฒนาสังคม บนความยั่งยืน

ตลอด 365 วันที่ผ่านพ้นไปบนุษย์ต้องเผชิญเรื่องราวมากมาย ไม่ว่าจะร้ายหรือดี สบหวังหรือผิดหวัง สนุกหรือเศร้า หลายชีวิตล้วนมีความฝันที่ต่างพยายามไขว่คว้า เมื่อสำเร็จหรือได้ครอบครองแล้วมักจะเป็นสุข ผิดจากนี้มักจะเป็นทุกข์ เหงาและเศร้าสร้อย ฯลฯ วันเวียนอยู่เช่นนี้ตลอดการเดินทางของชีวิต

ทว่าเส้นทางนั้นไม่ได้ราบรื่นด้วยความสุขและความสำเร็จเสมอไป ยังมีมุมที่หักหรือให้คนหวนกลับมาคิดทบทวนค้นหาคำตอบเสมอ โดยเฉพาะเรื่องจิตใจอันสลับซับซ้อนของตัวเอง หลายสิ่งที่มีมนุษย์กระทำลงไป ล้วนเป็นการค้นหาคุณค่าให้กับตนเอง ซึ่งบางครั้งคุณค่านั้นสามารถหาได้จากคำถามที่ว่า เราทำอะไรเพื่อคนอื่นได้มากน้อยเพียงใด?

การช่วยเหลือผู้อื่น ไม่จำเป็นต้องใช้เงินตราเสมอไป แต่สิ่งที่น่าสนใจจะเป็นเมล็ดพันธุ์แห่งความดีงามที่บ่มเพาะอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน เพราะเมล็ดพันธุ์เหล่านั้นจะเติบโตขึ้นเป็นแรงใจ แรงกาย เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นได้อย่างเต็มกำลัง จะเห็นได้ว่ายามสังคมเดือดร้อนหรือเกิดพิบัติภัยต่างๆ พลังเหล่านี้จะแสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ อาทิ อาสาสมัครช่วยเหลือสังคมโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย หรืองานค่ายอาสาพัฒนาของนักศึกษาที่มีมาแต่อดีต งานอาสาภูภัย ป้องกันภัยสาธารณภัย งานอาสาภาษา ฯลฯ เพื่อช่วยให้ผู้ที่ทุกข์ยากกว่าได้พ้นทุกข์และมีกำลังใจที่จะต่อสู้กับโชคชะตาต่อไป

เรื่องของความดีงามหรือที่เรียกว่า "จิตอาสา" เหล่านี้มีอยู่และงอกงามในสังคมไทยมานาน เช่นในยามเกิดภัยพิบัติจากธรรมชาติอันนำมาซึ่งความสูญเสียและก่อคลื่นแห่งความสะเทือนใจตาโถมเข้าสู่จิตใจของคนมากมาย สังคมมักจะได้สัมผัสปรากฏการณ์พลังจิตอาสาของคนตัวเล็กๆ จากทั่วสารทิศ หลังไหลเข้าไปช่วยจับน้ำตาเยียวยาเพื่อนมนุษย์ ทั้งในรูปแบบของการบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของ หรือกระทั่งงานอาสาสมัครลงพื้นที่ คลุกคลีอยู่กับชาวบ้านร่วมทำกิจกรรมบำบัดฟื้นฟู ใช้ทั้งแรงกายแรงใจก่อเป็นรูปร่างด้วย **จิตที่พร้อม และต้องการช่วยให้ผู้อื่นหรือสังคมมีความสุขมากขึ้นในรูปแบบต่างๆ ของการให้ด้วยใจ**

ปัจจุบันเราสามารถเห็นพลังจิตอาสาในรูปแบบกิจกรรมใหม่ๆ ที่หลากหลาย การอาสาทำดีเพื่อสังคมเด่นชัดขึ้นไม่ว่าจะเป็นงานเครือข่ายจิตอาสา โครงการอาสาเพื่ออินหลวง โครงการฉลาดทำบุญ โครงการส่งเสริมการให้เพื่อสังคม โครงการคนอาสา โครงการช่วยเหลือผู้ประสบธรรมพิบัติภัย สีนามิ หรือโครงการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยโคลนถล่มเมื่อปี พ.ศ. 2549 ฯลฯ หนึ่งในคนอาสาที่เป็นต้นแบบให้หลายคนอยากทำดีเพื่อความสุข เช่น อาจารย์มิชิตา จำปาเทศ รอดสุทธิ พันเพ็ญหลักแรงหนึ่งที่ช่วยประสานงานเครือข่ายจิตอาสา เคยกล่าวไว้ว่า ใครหลายคนอาจจะมึนมองต่อกิจกรรมอาสาว่าเป็นเหมือนงานของคนที่มีความว่างวันเสาร์-อาทิตย์ แล้วเปลี่ยนกิจกรรมจากการไปเที่ยวเล่นมาเป็นการช่วยเหลือสังคมเพียงชั่วครู่ชั่วยาม ไม่น่าจะสร้างอะไรให้ดี

ขึ้นได้มาก ทั้งในแง่ของการพัฒนาสังคมหรือพัฒนาจิตใจของ
คนอาสาสมัครเอง ลักษณะที่มักปรากฏคือภาพของคนที่
ลงไปช่วยเหลือชาวบ้านที่ด้อยโอกาสกว่า คล้ายงานสังคม
สงเคราะห์ที่ไม่น่าจะเกิดความยั่งยืนใดๆ

แต่ที่จริงแล้วจากการที่อาจารย์มิชิคาได้ออกไปเก็บ
ข้อมูลกลับพบว่า อาสาสมัครในลักษณะเอาแรงกายแรงใจ
เข้าไปสัมผัสกับงานที่เรียกว่า "การช่วยเหลือ" หรือ "การให้"
ด้วยตนเอง ทำให้อาสาสมัครเหล่านั้น "รู้สึก" ถึงความสุข
ในอีกรูปแบบที่ไม่ต้องซื้อหาความช่วยเหลือหรือพึ่งพาวัตถุใดๆ
พวกเขาเกิดปีติหรือความสุขอันละเอียดอ่อนจากการได้
ทำความดี ได้ยกระดับจิตใจของตัวเองให้สูงขึ้นต่างจากเดิม
ที่เคยจมดิ่งแต่กับอึดตายของตัวเอง อาสาสมัครหลายๆ คน
สะท้อนความประทับใจ เมื่อได้เห็นความยินดีของชาวบ้าน
ที่ได้รับการช่วยเหลือ หลายคนค้นพบความเท่าเทียมกันของ
มนุษย์ จากการทำงานร่วมกันของคนที่แตกต่างกัน หลายคนเห็น
ความดีในใจของตัวเองที่เคยถูกซ่อนไว้เพราะกลัวเข้ากับสังคม
รอบข้างไม่ได้ และยังมีเรื่องดีๆ อีกมากมาย

เมื่อมีความทุกข์ร้อน

ที่อื่นในโลกใบนี้จะเกิดจิตที่เปี่ยมด้วยน้ำใจ

วงงามกระจายอยู่ในที่เหล่านั้น

เครือข่ายจิตอาสาถือกำเนิดขึ้นภายหลังเหตุการณ์
คลื่นยักษ์สึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ซึ่งคร่า
ชีวิตผู้คนมากมายทั้งในประเทศไทย รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน
จนทั่วโลกต่างโศกสลด แต่ในความสูญเสียนั้นก็กลับมีความงาม
เล็กๆ ในจิตใจคนก่อเกิดขึ้น จากเล็กๆ น้อยๆ รวมผนึก
กันเป็น "พลังอาสาสมัคร" โดยไม่แยกเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์
หรือชนชั้น การยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือโอบอุ้มกัน นับเป็น
ความเมตตาที่หลายคนไม่นึกว่าจะมีหลงเหลือแล้วในยุคนี้
และเพื่อระลึกถึงความดีงามของมวลชน จึงมีการกำหนดให้
วันที่ 27 ธันวาคม ของทุกปีเป็น "วันจิตอาสา" เพื่อเตือนใจ
และส่งเสริมกำลังใจให้ทุกคนทำดีกันต่อไป กลายเป็น
เครือข่ายจิตอาสาที่พร้อมสานต่อกระแสความดีและขยาย
ผลต่อไปในรูปแบบต่างๆ

กล่าวได้ว่า วัตถุประสงค์และภารกิจของโครงการ
จิตอาสา คือ การรวมตัวกันขององค์กรและบุคคลที่สนใจใน
การส่งเสริมให้เกิด "วัฒนธรรมจิตอาสา" ขึ้นในสังคมอันเป็น
วิสัยทัศน์ของการทำงานหลัก ส่วนพันธกิจของเครือข่าย
จิตอาสา สามารถจดจำและเข้าใจผ่านตัวอักษร 3 ตัว คือ
J.A.I. อันหมายถึง

1. Job Placement เชื่อมประสานข้อมูลระหว่าง

อาสาสมัคร องค์กรด้านอาสาสมัคร และสังคม

2. Advocacy ร่วมกำหนดวาระสาธารณะและ

ขับเคลื่อนกระแสอาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง

3. Improvement พัฒนาศักยภาพการจัดการ

อาสาสมัครอย่างรอบด้าน ทั้งเป็นแหล่งรวบรวมและสร้าง
ความรู้ในการส่งเสริมจิตสาธารณะ

ซึ่งไม่เพียงแต่ประเทศไทยของเราเท่านั้นที่มีเครือข่าย
ของงานจิตอาสา เมื่อมีความทุกข์ร้อนที่อื่นใดในโลกใบนี้จะ
เกิดจิตที่เปี่ยมด้วยน้ำใจ วงงามกระจายอยู่ในที่เหล่านั้น
ซึ่งในทวีปเอเชียประเทศบ้านใกล้เรือนเคียงอย่างไต้หวัน
จะเห็นองค์กรแห่งการช่วยเหลือนี้ชัดเจน จากการจัดกิจกรรม
ออกไปช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ประชาชนในประเทศต่างๆ
ถึง 61 ประเทศ คือ มูลนิธิฉือจี้ ชุมพลังจิตอาสาอันยิ่งใหญ่
แห่งนี้มีสาขาอยู่ 46 ประเทศ รวมทั้งในประเทศไทยด้วย
แนวพุทธของฉือจี้มองว่า "ทุกคนมีเมล็ดพันธุ์แห่งความดี
มีธาตุของความรักความเมตตาอยู่ในตัว ทุกคนจึงควรฝึกฝน
จิตให้รู้จักรักและขอบคุณสรรพสิ่งรอบตัว ชาวฉือจี้นิยมฝึก
ขอบคุณผู้อื่นอย่างจริงใจและนอบน้อม แม้ไปช่วยเหลือใครๆ
ก็ยังขอบคุณผู้ที่ให้คนช่วยเป็นการพัฒนาจิตอย่างสม่ำเสมอ
ส่งผลให้ชาวฉือจี้เป็นคนมีจิตใจดี มองคนในแง่บวก
มองสรรพสิ่งที่เกิดขึ้นด้วยความเข้าใจและมีความสุข"

การดำเนินงานเครือข่ายจิตอาสาในประเทศไทย
ส่วนใหญ่เป็นการรวมตัวเป็นเครือข่ายในลักษณะที่แต่ละ
องค์กรสร้างการเชื่อมต่อกับต่างประเทศในนามของตน
แม้ขณะนี้ยังไม่เคยประสานงานเป็นโครงการในนามของ
เครือข่ายจิตอาสา (ทั้งหมด) กับประเทศอื่น เพราะยังขาด
ความพร้อมในการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ แต่ในปีแต่ละ
เครือข่ายยังไม่หยุดยั้งที่จะช่วยกันผลักดันให้ทุกภาคส่วนใน
สังคมทั้งประเทศร่วมมือร่วมใจกันทำดีตาม "วาระแห่งชาติ
การให้และการอาสาเพื่อสังคม" ที่คณะรัฐมนตรีลงมติ
เห็นชอบไปเมื่อต้นปีที่ผ่านมา

ปัจจุบันมีองค์กรเพื่อสังคมของต่างประเทศที่เข้ามา
ทำงานเกื้อกูลสังคมไทยในด้านต่างๆ มากมาย แต่ละองค์กร
เป็นภาคเอกชนที่ทำงานอิสระด้านการให้ช่วยเหลือผู้ด้อย
โอกาส และต่างทำงานที่หลากหลายจนเป็นที่รู้จัก อาทิ
Unicef และ Save the Child องค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับเด็ก
ActionAid International ซึ่งมีหัวใจหลักคือการต่อสู้กับ
ความยากจน ส่วน UNHCR ทำงานช่วยเหลือผู้ลี้ภัย ขณะที่
Green Peace ทำหน้าที่รณรงค์เคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม
แม้ยังมีองค์กรอีกนับร้อยทั้งในและต่างประเทศที่ไม่อาจเอ่ยถึง
ได้หมด แต่คนเหล่านั้นต่างทำงานเพื่อพัฒนาสังคมด้วย
จิตอาสามาเป็นเวลานาน

Momentarily, we can see their mental strength through many new activities including the voluntary works of many networks, voluntary project for HM the King, a smart way to make merit, a campaign that encourages the art of giving, a voluntary people programme, a project to help support those Tsunami victims and many villagers who are struck by mudslide in 2006.

And one of the devoted volunteers who always inspires many people to do the good things for society is Ajarn Michita Champathed Rodsuthi who has played a dynamic role in coordinating with many voluntary networks. She once said that many people might think that voluntary works are like the hobby of those who are free on the weekend. They change their activities from traveling to do something more useful for society but just for a short-term commitment and can't make any difference both in terms of social and mental development. It is a familiar sight to see many city people go help local people who are less fortunate than them. What they have done is like a social work yet it can't lead to any sustainability.

However, after spending her time gathering data during her field trips she finds the truth. Many volunteers who have devoted themselves to helping other people can learn more about the art of giving and meanwhile harvest the new dimension of happiness that money can't buy. It is a kind of spiritual happiness derived from sacrificing themselves to assisting others and along the way they can lift up their morality and purify their mind once trapped in the concept of egoism. Many volunteers reflect their impression as they see the smiling faces of villagers when they get help. Many discover equality in all humans. While working with many people from different backgrounds, several volunteers see their intrinsic goodness. Many good impressive stories of volunteers still live on like a living legend.

The voluntary mind network originated after the

Tsunami hit Thai southern coastal areas on December 26, 2004 which claimed several thousand lives in Thailand and other countries. The entire world was showered with grief. However, amidst the immense loss, a very beautiful thing flourishes in many hearts. Small groups of volunteers form "volunteer power" without discrimination of nationality, races, and status. Help and sympathy directly poured from their heart is the wonderful beauty rarely seen in this chaotic world. And to commemorate the goodness of all volunteers, on every December 27 is marked as the Voluntary Mind Day in order to remind and encourage all people to do the good things, leading to the voluntary mind networks ready to inculcate the voluntary mind in all hearts through various channels.

The objectives and missions of the voluntary mind network is the gathering of many organizations and people joining forces together to nurture the culture of voluntary mind in every part of society which can serve as the network's main vision. The missions of the networks can be easily remembered and understood through the three alphabets including J.A.I. meaning

1. Job Placement : the connection and coordination of information between volunteers, voluntary organizations and society.

2. Advocacy : to determine public session and continuously strengthen the voluntary driven force.

3. Improvement : to develop the potential of volunteers to be all-around and also provide the knowledge to support the public mind.

The voluntary mind networks are not nurtured only in Thailand. Beautiful hearts and seeds of generosity are thriving everywhere in this world. In Taiwan, one voluntary organization known as Chuejee has organized countless activities to lend a helping hand in some 61 countries around the globe and it also has 46 branches in many countries including Thailand. Chuejee's philosophy is based on Buddhism as it believes

Beautiful hearts and seeds of generosity are thriving everywhere in this world.

that “all people have a seed of virtue and compassion thriving in themselves. So everybody should practice their mind to love and respect all lives surrounding them. Chuejee members have a tradition to say thank you to other people cordially and respectfully. While they help other people they also pay respect to them because the recipients are also the givers as they in return help Chuejee members develop and upgrade their mentality consistently. As a result, Chuejee people can purify their mind day after day and view things positively and understandingly with their happy mind.”

Mostly, each voluntary mind network in Thailand has a personal contact with foreign organizations. So far, none of them cooperate with the international networks on the behalf of Thailand voluntary mind networks since they are still not fully operated as earlier planned. But in 2007 each network is still working hard towards the same goal by encouraging all sectors to play their parts to contribute the good things to society according to the “national session, giving, and volunteering for society” recently approved by the cabinet at the beginning of the year.

Currently, many international organizations have contributed their parts to Thai society. Each organization which is a private sector working independently to help support the underprivileged and their works is various and widely acceptable among Thai people. These international organizations include Unicef and Save the Child that focus on the children, ActionAid International that fights against poverty, UNHCR which main duty is to assist refugees, and Green Peace that campaigns on environmental issues. Although we can't mention all voluntary organizations we well realize that those volunteers who work with these organizations have long devoted themselves to developing society with their voluntary mind.

However, when it comes to the social contribution, private sectors always play a tremendous role in

supporting many charitable projects, especially during the crisis. Many people view that the business sectors have done the good things for their own sake and reputation. But nowadays several organizations have proved that “people in the private sector” also have the good intention to help society. They are armed with money, assets, things, and knowledge. At this point, Ajarn Michita believes that those organizations and volunteers also have the same heart and can serve society like others. Besides, if they learn more about the art of giving and social voluntary works, they can contribute more to society in a more systematic and efficient way. However, they must be more careful when it comes to charitable giving. Obviously, giving doesn't mean that the givers are superior to the takers. But along the way both givers and takers can know each other equally and simultaneously purify their mind automatically. When business sectors try to learn and understand more about the social needs and respond to them properly the implementation of Corporate Social Responsibility or CSR can bring a “real”. It is not only the marketing strategy used to claim that the company has social responsibility as viewed by many people. But it is the dimension of creating voluntary minds in a more balanced and sustainable way, leading to long-term happiness of the company and society as a whole.

“The Andaman great tragedy has proved the human great power of consideration. All humans have a seed of virtue in their heart which can be turned into powerful and wonderful compassion that can heal the sick world.” Prof. Dr. Prawes Wasi

...A world will be a better place to live. Have you asked yourself today whether you have done something useful to others?...

Special thanks to Dr. Michita Champathed Rodsuthi, Voluntary Mind Network, Pictures courtesy of Mirror Foundation